Največji slovenski dnevnik v Združenih državah
Velja za vse leto - - - $6.00
Za pol leta - - - - - $3.00
Za New York celo leto - $7.00
Za inozemstvo celo leto $7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in the United States.
Issued every day except Sundays and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CHELSEA 3878 — Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879 — TELEFON: CHELSEA 3878

NO. 160. — ŠTEV. 160. — NEW YORK, WEDNESDAY, JULY 10, 1920. — SREDA, 10. JULIJA 1929. — VOLUME XXXVII. — LETNIK XXXVII.

LETALO "PATHFINDER" DOSPELO SAMO DO ŠPANSKE

LETALCEMA JE NA POLETU V RIM ZMANJKALO KURIVA TER STA MORALA PRISTATI

Za 4000 milj dolgi polet sta imela na razpolago samo 450 galon gazolina. — Letalo je pristalo na točki, ki je oddaljena 850 milj od Rima. — Prebivalstvo je letalca navdušeno pozdravilo. — Danes bosta nadaljevala polet.

SANTANDER, Španija, 9. julja. — Ameriški enokrilnik "Pathfinder", ki je odletel z Old Orchard Beach proti Rimu, je moral zastran pomanjkanja kuriva ob poldesetih zvečer pristati v tukajšnji bližini.

Tekom poleta preko oceana, niso letala opazili niti z Azorov, niti s kakega parnika.

Na njem sta bila letalca Roger O. Williams in Lewis A. Yancey.

Letela sta vso pot skozi gosto meglo, sicer je bilo pa vreme še precej ugodno.

Za 4000 milj dolgi polet sta imela na razpolago 450 galon gazolina, kar je bilo dosti premalo.

Enokrilnik se je spustil na zemljo pet milj vstran na Albertica pristajališču, ki je oddaljeno 850 milj od Rima.

Prebivalstvo je letalca navdušeno pozdravilo.

Pravita, da bosta nadaljevala polet proti Rimu, kakorhitro se preskrbita z gazolinom, kar se bo najbrže že jutri zgodilo.

Iz Amerike do Španske sta letela 31 ur.

PODKONZULOVA SOPROGA BAJE TIHOTAPKA

V prtljagi Mrs. Susie Jink Kao so našli za miljon dolarjev opija in drugih omamnih sredstev.

SAN FRANCISCO, Cal., 9. julija. V prtljagi Mrs. Susie Jink Kao, hčere kitajskega poslanika na Kubi ter žene tukajšnjega kitajskega podkonzula, so našli carinski uradniki za milijon dolarjev opija in raznih drugih omamljivih sredstev. Prtljaga je bila zaplenena v petek, kakorhitro so dospela tozadevna poročila ameriškega zastopnika na Kitajskem.

Na povelje iz Washingtona so odprli vse kovčke v navzočnosti Mrs. Kao, ki je takoj izjavila, da pomenja to kršenje kitajsko-ameriške pogodbe.

Diplomatom in njihovim ožjim sorodnikom ne preiščejo prtljage, toda v tem slučaju so bile oblasti obveščene že vnaprej, da bodo dobile dober plen.

Vrednost zaplenjenega opija cenijo nad milijon dolarjev. Treh kovčkov še niso odprli, ker je v njih baje le osebna lastnina diplomatove žene, pač so jih pridržali, dokler ne bo odločil o njihovi usodi državni department.

Mrs. Kao je vztrajno trdila, da ni opij njena last in da ni vedela, da je skrit v njeni prtljagi.

Rekla je le, da so jo pregovorili vplivni prijatelji na Kitajskem, naj nese seboj par savojev, o katerih ni vedela, kaj vsebujejo. Carinski uradniki so izjavili, da je opij lastnina velike tihotapske tolpe ter da je bil napravljen v Makao, v portugalskem delu Kitajske, kjer je mogoče dobiti najdragocenejšo vrsto opija.

DRAGOCENA SLIKA UKRADENA.

BRUSELJ, Beslgija, 8. julija. — Slavna slika Davida Teniersa "Slikar in kitarist" je bila ukradena iz Antwerpskega muzeja. Slika je vredna nekako dvajset tisoč dolarjev.

Tatvino so opazili šele, ko so zapirali muzej ob šestih zvečer ter je odšlo neobičajno veliko število nedeljskih obiskovalcev. Domneva se, da so tatovi pripadali mednarodni tolpi banditov. Tatovi so izrezali sliko iz okvirja ter je neopaženo odnesli.

ZDRAVNIKI OBSOJAJO PROHIBICIJO

Načelnik Zveze zdravnikov, ki bo kmalu odstopil, je rekel, da mora biti vlada večine zelo tolerantna.

PORTLAND, Oregon, 9. julija. — Dr. William Thayer, predsednik Ameriške Zdravniške Zveze, ki bo kmalu odstopil, je izjavil, da zahteva ameriški narod v časih miru krajevno in individualno prostost.

Napadel je prohibicijo in nestrpnost v splošnem v svojem poslovilnem govoru, ki ga je imel pred člani zveze.

— Angleško govoreči narod — je rekel — ne bo dolgo časa prenašal tiranstva. V časih miru zahtevamo krajevno in individualno prostost, katero smatramo kot svojo pravico.

— Postav ki omejujejo jed, pitje, določajo obleko in vero, ni mogoče izvesti. Take postave poražajo svoje lastne namere.

— Kadar pa kaka dežela kot je naša, skuša potom narodne vlade uveljaviti postave, ki določajo, kaj sme narod jesti ali piti, kako se mora oblačiti in kakšno vero sme imeti, pomenja to vmešavanje v one pravice, katere smatra kot svete vsak angleško govoreči človek.

— To ni več republikanska oblika vlade, pač pa tiranstvo.

— Vlada potom večine je zelo dobra in koristna, dokler je strpna in uvidevna. Moč naše vlade je obstajala v preteklosti v njeni elastičnosti in v tem, da je dovoljevala razne oblike samokontrole, ki je priznavala pravico krajevne samovlade. Ti časi so pa minili, vendar pa upam, da ne zavedno.

— Kongres Združenih držav ni sestavljen iz mož, ki žele ustanoviti tiranstvo. Kljub temu pa so bile sprejete postave, ki so nestrpne in krivične, da jih lahko smatramo za tiranske.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V AMERIKI

NAMERAVANA ZAROTA NA ROMUNSKEM

Romunski poslanik ni hotel ob svojem povratku v Nemčijo ničesar izjaviti. — Karol bo obiskal jugoslovanskega kralja.

BERLIN, Nemčija, 9. julija. — Agentura Telcompes je včeraj zvečer objavila komunikej z Dunaja, da priznava romunsko ministrstvo za notranje zadeve, da je res obstajala neka zarota, ki je bila pa v kali zatrta.

Vsi vojaški voditelji vstaje so aretirani.

Poročilo je zanikalo, da so se vršili kaki neredi v Bukarešti ali v provincah.

Čeprav so bile vse novice o poskušenem puču nepopolne in zmedene radi izredno stroge cenzure na Romunskem, kažejo vsa znamenja, da je započela zaroto skupina armadnih častnikov, ki simpatizirajo s prejšnjim romunskim prestolonaslednikom.

Častniki so očividno sklenili proglasiti Karola za svojega kralja ter odpraviti parlament če bi bilo to potrebno.

Včeraj se je vrnil v Nemčijo romunski poslanik, ki pa ni hotel dati na kolodvoru častnikom nikakega pojasnila.

BEOGRAD, Jugoslavija, 9. julija. Princ Karol, izgnani oče mladega romunskega kralja Mihaela, bo v kratkem dospel v poletno bivališče jugoslovanskega kralja na Bledu.

Princesinja Helena, mati mladega kralja ter ločena žena Karola, je tudi na Bledu. Istotako se mudi tam kraljica Marija s svojo hčerko Ileano.

VATIKANSKI POSLANIK PRI ITALIJANSKEM KRALJU

RIM, Italija, 8. julija. — Monsignor Bonborgini Duca, prvi papeški poslanik pri italijanskem kralju, je danes zjutraj predložil v kraljevi palači svoje peverilne listine. H kralju so ga odvedli v gala kočiji, kakoršne se poslužujejo le poslaniki večjih evropskih držav.

AEROPLAN PRISTAL V LIMA, PERU

Po trideset urnem poletu iz Paname je pristal aeroplan Southern Star v Peruju po riskantnem poletu na razdaljo 1200 milj.

LIMA, Peru, 9. julija. — Aeroplan "Southern Star", o katerem se ni slišalo ničesar, odkar je zapustil France letalno polje v Panami, je pristal na Las Palmas letalnem polju včeraj zvečer malo pred šesto uro.

BALBOA, Kanalsko ozemlje, 9. julija. — "Southern Star", zastavni aeroplan American International Airways Co., je premeril polet na razdaljo 1200 milj brez prestanka, s šestimi potniki na krovu, ko je odletel predvčerajšnjim v Talara Peru ter v Santiago, Chile. Nobenega prostora ni za aeroplan, da bi varno pristal na gorati poti med tukajšnjim krajem ter peruvijskim glavnim mestom.

Velikanski Sikorski monoplan, noseč dva tisoč galon kuriva je bil prisiljen porabiti zadnjo ped izkrcevališča na France polju. V zrak se je dvignil ob pol šestih zjutraj.

PORTUGALSKA JE DOBILA NOVO MINISTRSTVO

Generalu Yvens Ferrazu se je posrečilo sestaviti novo ministrstvo, ki je takoj nastopilo svoj urad.

LIZBONA, Portugalska. 9. junija. Ministrska kriza, povzročena vsled resignacije kabineta v preteklem tednu, je bila rešena, ko se je generalu Yvens Ferrazu posrečilo stvoriti novo ministrstvo, ki je bilo invgurirana danes.

Ferraz bo ministrski predsednik in začasni zunanji minister. Vojni minister bo general Amilkar Pinto.

Odvetnik Carlos Tavares in poročnik Teles Fereira, pribočnik maršala Gomeza d'Acosta, sta bila aretirana v Oporto, ker so se udaniki bali, da bosta mogoče organizirala vstaško gibanje.

POLICIJA V BOJU PROTI KAČAM

PORT JERVIS, N. Y., 9. julija. — Policisti ob električni progi ob Delavare v tukajšnji bližini so oboroženi s krepelci, da se branijo proti strupenim kačam, ki so se pojavile v velikem številu.

Policist Marsh iz Milforda je ubil več kot šestdeset strupenih kač tekom par dni.

ZEPPELIN SE BO DVIGNIL DNE 28. JUNIJA

LOS ANGELES, Cal., 8. julija. — Poročnik Karl Lange, tukajšnji zastopnik Zeppelinske zrakoplovne družbe, je objavil danes, da je dobil od dr. Eckenerja kablogram, v katerem mu sporoča, da se bo podal "Graf Zeppelin" na potovanje okrog sveta dne 28. julija.

Vse priprave za ta polet so že završene. Polet zo trajal nekako 28 dni.

ODMEVI MEHIŠKE VSTAJE

Vstaški plačilni mojster, ki je pribežal z blagajno v Združene države, bo dobil večino svojega denarja nazaj.

Ko je bilo jasno, da bodo mehiški vstaši poraženi, je pribežal v Združene države Salvador Ateka plačilni mojster mehiške vstaške armade. Seboj je prinesel dosti denarja, katerega so mu pa ameriške oblasti zaplenile.

Aretiran je bil dne 4. maja. Na prizadevanje svojih odvetnikov je bil kmalu izpuščen, in kot se čuje bo dobil danes nazaj $591,000.

$180,000 je pridržalo zvezno sodišče ter bo o njih pozneje odločevalo.

Denar je baje last neke banke v Torreonu.

ZGODAJ JE ZAČEL

Devetletni Charles Hudson je menda najmlajši človek, kar so jih kdaj zaznamovali v policijskem rekordu radi pijanosti. Fanta so našli nezavestnega na nekem praznem lotu v Bronxu. Policist je domneval, da ima fant znake spalne bolezni, dočim ga je zdravnik v bolnici kaj hitro oživel in izvedel od njega, da je ukradel svoji teti steklenico črešnjevega vina. Pil je s svojimi tovariši ter se opil.

SLAVADOR JE BAJE DEMOKRATIČEN

SAN SALVADOR, Salvador, 9. julija. — Predsednik Romero Bosque je rekel ob zaključenju rednega zasedanja kongresa, da bo vlada San Salvadorja še zanaprej stremela biti resnično demokratična ter je izjavil, da so pokazale zadnje občinske volitve zelo ugodna znamenja.

Druga preizkušnja vlade bo decembra meseca pri županskih in še pozneje pri predsedniških volitvah.

POKOJNINA ZA OSTARELE DELAVCE

Sovjetska vlada bo plačevala penzije vsem delavcem, ki bodo dosegli starost šestdesetih let. — Dobivali bodo polovico običajne mezde.

MOSKVA, Rusija, 9. julija. — Vsi delavci, ki bodo dosegli starost šestdesetih let ter so bili najmanj petindvajset let zaposleni, bodo dobili penzijo, ki bo znašala polovico njihove dosedanje plače.

To določbo vsebuje starostni penzijski sistem, ki je bil pred kratkim sprejet od sovjetske vlade.

Delavci zaposleni pri nevarnih delih, kot naprimer rudarji, bodo upravičeni do pokojnine, ko bodo dosegli starost petdesetih let.

Sličnih ugodnosti bodo deležne tudi ženske, stare nad petinpetdset let, ki so bile najmanj dvajset let zaposlene.

Radi pomanjkanja potrebnega denarja pa bo izveden penzijski sistem najprej le v rudarski, metalurgični in transportacijski industriji. Polagoma bodo prišle ne vrsto tudi vse drige industrije. Vlada upa skrčiti nezaposlenost z izločenjem starejših delavcev.

NA ČAST HERRICKU.

PARIZ, Francija, 9. julija. — Grof Andigne, predsednik občinskega sveta, je predlagal, naj se postavi v Parizu spomenik prejšnjemu amer. poslaniku Herricku, ki je umrl pretekle spomladi.

Spomenik bo najbrž postavljen v bližini ameriškega poslaništva, da se počasti delo pokojnika za zbližanje francosko-ameriških odnošajev.

CHAMBERLAIN BOLAN

LONDON, Anglija, 9. julija. — Sir Rusten Chamberlain, prejšnji konservativni zunanji minister je nenadno zbolel na težkem prehlalu ter ima visoko temperaturo. Njegovo stanje sicer ni nevarno, a ker je bil predkratkim težko bolan, mora ostal popolnoma miren, da se mu bolezen ne poslabša.

NOVI BANKOVCI

Na sliki vidite skladovnice novih ameriških bankovcev, ki bodo prišli te dni v promet. Bankovci so manjši, bolj trpežni in pripravni. Slika je bila vzeta v oddelku zvezne novčarne v Washingtonu.

DENARNA NAKAZILA

Za Vaše ravnanje naznanjamo, da izvršujemo nakazila v dinarjih in lirah po sledečem ceniku:

v Jugoslavijo			v Italijo		
Din.	500	$ 9.30	Lir	100	$ 5.75
"	1,000	$ 18.40	"	200	$11.30
"	2,500	$ 45.75	"	300	$16.80
"	5,000	$ 90.50	"	500	$27.40
"	10,000	$180.00	"	1000	$54.25

Stranke, ki nam naročajo izplačila v ameriških dolarjih, opozarjamo, da smo vsled sporazuma z našim svesom v starem kraju v stanu znižati pristojbino za taka izplačila od 3% na 2%.

Pristojbina znaša sedaj za izplačila do $30.— 60c; za $50 — $1; za $100 — $2; za $200 — $4; za $300 — $6.

Za izplačilo večjih zneskov kot goraj navedeno, bodisi v dinarjih lirah ali dolarjih dovoljujemo še boljše pogoje. Pri velikih nakazilih priporočamo, da se poprej z nam sporazumete glede načina nakazila.

IZPLAČILA PO POŠTI SO REDNO IZVRŠENA V DVEH DO TREH TEDNIH

NUJNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO PO CABLE LETTER ZA PRISTOJBINO 75c.

SAKSER STATE BANK

82 CORTLANDT STREET, NEW YORK, N. Y.

Telephone: Barclay 0380

"Glas Naroda"

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)
Frank Sakser, President Louis Benedik, Treasurer

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 W. 18th Street, Borough of Manhatan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celo leto velja list za Ameriko in Kanado	$6.00	Za New York za celo leto	$7.00
Za pol leta	$3.00	Za pol leta	$3.50
Za četrt leta	$1.50	Za inozemstvo za celo leto	$7.00
		Za pol leta	$3.50

Subscription Yearly $6.00.
Advertisement on Agreement.
"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvzemši nedelj in praznikov.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovoli pošiljati po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnika.

"GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York, N. Y.
Telephone: Chelsea 3878

ELISABETHTON

V Elisabethtonu so se vršile pred par dnevi mestne volitve.

Vsled štrajka uslužbencev Bemberg-Glanzstoff Co. ter brutalnega ravnanja s štrajkarji se je to mesto žalostno proslavilo.

Mestu vlada takozvana mestna komisija.

Meščani izvolijo pet mestnih komisarjev, komisarji pa mestnega upravitelja.

Doslej so se volitve v tem malem mestecu jako mirno vršile.

Gospod generalni ravnatelj Arthur Mothwurf je sklical skupaj svoje oprode, sestavil s krajevnimi politiki kandidatno listo, in volitev je bilo konec.

Parkrat se je bila pojavila nasprotna stranka, pa je bila tako strahovito poražena, da ni nihče več mislil na opozicijo proti tem mogočnjakom.

Zadnjič je bilo pa drugače. In sicer drugače kot si je domišljal Mothwurf.

Prvi in drugi štrajk sta namreč zato izbruhnila, ker je kompanija nesramno prelomila svojo besedo.

Tekom boja so se uverili, da sta enakopravnost in enakost, o katerima so jim toliko pridigovali, ničevi, da je vse to le bajka, ki ne eksistira v vsakdanjem življenju.

Mahoma jim je postalo jasno, da je državni pravdnik z mestnim denarjem zastopal interese kompanije proti štrajkarjem ter so bili z mestnim denarjem plačani policisti, ki so pretepali štrajkarje in streljali na pikete.

Zadnji teden so jim dale volitve priliko pokazati, da je bil zanje štrajk izborna šola.

Treba je bilo izvoliti dva izmed petih komisarjev.

Postavili so svoja kandidata, ki sta zmagala z veliko večino.

Ker je bil že prej v komisiji en član delavcem naklonjen, pa proti štirim tovarišem ni mogel ničesar opraviti, imajo sedaj v komisiji trije svoje ljudi, ki tvorijo večino.

Komisija se je takoj lotila dela.

Najprej so bili spodeni iz službe vsi policisti, kajti tekom stavke se ni niti en policist tako obnašal kot se spodobi za varuha javnega miru.

Državni upravitelj gospod Lingerfeld, Mothwurfov ljubljenec, je takoj po volitvah odšel iz Elisabethtona in ga izza onega časa niso več videli.

Vedel je, da mu je odbila uradna urica.

Nadalje je še bolj razveseljivo to, da se niso samo pletilci, pač pa vsi organizirani delavci udeležili volitev ter izvojevali zmago.

Vodila sta jih predsednik državne delavske federacije Paul Ayman in podpredsednik United Textile Workers, Wm. F. Kelly.

S tem seveda še ni rečeno, da je Ameriška Delavska Federacija oziroma njeno članstvo v državi Tennessee, dobljeno za delavsko politično akcijo.

Ta dogodek nam kaže, kot so nam pokazali dogodki po štrajku v New Bedford, Mass., namreč da se da ameriško delavstvo iz izkušenj marsikaj naučiti.

Kar je bilo mogoče v malem mestecu Elisabethonu, bo v bližnji bodočnosti mogoče v večjih mestih in okrajih.

Slučaj v Elisabethton je dokaz, da je začelo ameriško delavstvo politično dozorevati.

NAJDALJŠI BRKI NA VZHODU.

Japonski general Nagoaka, sedaj v pokoju in znan podpornik vseh mogočih sportnih panog se lahko pohvali, da ima najdaljše brke na vsem azijskem Vzhodu. Pred nedavnim še je menil, da so ti brki spich najdaljši na svetu, a potem se je pojavil neki Kanadec, ki je dokazal, da presegajo njegovi brki generalove za celih 22 mm — ih v najnovejšem času so na generalovo žalost odkrili nekega Nemca, ki se postavi lahko celo z brki 63. cm! Od takrat nima general nobenega miru več in neprestano si maže svoj moški kras z oljem nekih kamelij, ki jih golijo na majhnem otoku blizu Tokija. Kakor poročajo, je začela ta maža že kazati razveseljivo učinkovitost, samo tega se stari vojščak boji, da ne bi tudi njegova tekmeca našla kakšnega pripomočka za uspešno gojenje svojih mustač.

Dopisi.

Selo-Moste pri Ljubljani.

Gotovo se tudi naši ameriški rojaki spominjajo zločina, ki ga je 20. junija l. l. izvršil narodni poslanec Puniša Račič v Narodni skupščini v Beogradu. Oddal je pet strelov in pogodil poslanca Pavle Radiča in dr. Basarička do smrti, ranil nevarno dr. Pernarja in Ivana Grandjo, ranil pa tudi Stjepko Radića, ki je na posledicah zadobljene rane umrl. Radi teh dejanj, ki so dvignila tudi v inozemstvu mnogo prahu stavljen je bil Puniša Račič, ki je rojen Črnogorac, pod obtožbo. Obtožena sta bila kot sokrivca narodna poslanca Tomo Popovič in Dragutin Jovanović, češ da sta ga k umoru nahujskala. Za razpravo je vladalo v vsej Jugoslaviji veliko zanimanje. Glavni obtoženec Puniša Račič se je spretno zagovarjal, da je bil v silobranu, da je je izvršil dejanje v afektu in v obrambi svoje osebne časti itd. Obdolžence je zagovarjalo 30 odvetnikov, med njimi tudi Slovenec Ljubljančan dr. Zorec.

7. junija je bila po končani razpravi izrečena sodba in sicer je bil obsojen Puniša Račič na dvajset let ječe, medtem ko sta bila Popovič in Jovanovič radi pomanjkanja dokazov oproščena. Proces je trajal 14 dni in je vzbujal silno pozornost udi v inozemstvu.

*

Deveti ljubljanski velesejm je bil zaključen 9. junija.

Obiskovalcev je bilo 105,000. Inozemski posetniki so dospeli iz Čehoslovaške, Avstrije, Italije, Nemčije, pa tudi še celo iz Turčije, Japonske, Združenih držav ameriških in Brazilije. Razstavljalci so delali dobre kupčije, kar se jim je videlo na zadovoljnih in smehljajočih obrazih. Med razstavljalci ugledal sem tudi našega prijatelja Mr. Agricij Jermana, ki je stal pred svojim ličnim paviljonom, kjer je imel razstavljene svoje izdelke kmetskih potrebščin, kakor lopate, vile itd. Ima svojo tovarno v Šmarcah pri Kamniku, se čuti v domovini zelo zadovoljnega in pozdravlja vse svoje znance in prijatelje po širni Ameriki.

Na razstavi so mi najbolj ugajala pohištva, narejena v tovarnah v Št. Vidu nad Ljubljano. Elegantne postelje, lične mize in stoli vse dovršeno izdelano, vse je pokazalo, da je naše mizarstvo vseskozi na višku moderne umetnostne obrti. Med razstavljenimi avtomobili sem videl tudi dva tipa Deimler. Vozilo je elegantno, delo dovršeno, a tudi cena ne prenizka. Enega je kupil neki gospod iz Vrhnike za Din. 240,000 ($4000), a drugi je ostal neprodan.

Predaleč bi šlo, ako bi hotel vse paviljone popisati, moram pa omeniti veliki paviljon g. Slamiča, kjer je imel razstavljene svoje mesarske izdelke. Dva pomočnika sta demonstrirala na stroju neke nemške tvrdke iz Leipziga, kako se lahko brzo in čedno delajo hrenovke. Koj ko so bile narejene so jih obesili v moderno sušilnico, deset minut pozneje dobil si lahko vročo hrenovko z žemljo in gorčico (mustard) za Din. 5. Za posamezника to ni bilo veliko, ali ako je prišel oče z večglavno družino, moral je že žrtvovati kakih Din. 30 do 40, posebno če je družina zalila zavžito dobrino z hladnim pivom, ki se je točilo v istem paviljonu. Radi izvanredne čistosti in treh prikupljivih prodajalk, je bil ta paviljon vedno zaseden, da se g. Slamič pač ni mogel pritožiti radi slabe kupčije.

*

Ne smem pozabiti, da Vam poročam o umoru, ki je bil izvršen v moji bližini na Zaloški cesti v Mostah. Dne 19. jun. ob 7. zjutraj našli so Marijo Cehbaurjevo, posestnico in mesarico, v shrambi poleg konjskega hleva v mlaki krvi nezavestno. Živela je v skupnem gospodinjstvu z mesarjem Andrej Bitencem, ki je prejšnji dan rekel, da bo šel v Celje, kjer ima obravnavo pri upravnem sodišču. Ker se je s svojo partnerico večkrat sporekel in ker ga niso mogli najti, bil je on osumljen umora. Težko ranjeno in nezavestno Marijo so peljali v bolnišnico, kjer se pa ni več zavedla in ob šestih zvečer podlegla poškodbam. Za Bitencem se je seveda telefoniralo, a iz Celje je prišel odgovor, da se tam ni pojavil. A sedaj pa pride senzacija. Pri natančni preiskavi hleva našli so Bitenca ubitega in v hlevu v gnoj zakopanega.

O storilcu ni ne duha ne sluha, domneva pa se, da je nekdo, ki je bil z razmerami umorjenih dobro znan. V hiši je bilo sicer vse razmetano, toda morilec ni dobil nikakega plena, ker ni bil ne denar, ne zlata in dve srebrni uri ukradene. Celo pretresljiva tragedija se je morala zgoditi med šesto in sedmo uro zjutraj, tedaj pri belem dnevu in ob glavni cesti.

Umorjena Marija Cehbaurjeva je bila ob šesti uri zjutraj še pri peku Videnšku na Selu. Najbrže je bil za časa njene odsotnosti umorjen Bintec in ko ga je vrnivši se nazaj iskala in se podala v hlev, dobila je tudi ona smrtonosne udarce. Policija si sicer jako prizadeva dobiti kako sled za morilcem, toda dosedaj brez najmanjšega uspeha.

*

Kakor čitam v ameriških časopisih, imate jako hudo vročino. Pri nas se nad tem še ne moremo pritožiti, pač pa je toča že v nekaterih krajih Belokrajne in tudi v novomeškem okraju oklestila vse nasade, posebno pa vinograde. Ker je v Belokrajni trtje skoro edini vir dohodkov, je stanje prizadetih vinogradnikov jako obupno, vidi se pa, da jih ima Bog rad, ako je izrek "kogar ima Bog rad, tega tepe" resničen.

Pozdrav!

Joža.

Toronto, Ont.

Zadnjo nedeljo v mesecu juniju smo Slovenci v našem mestu priredili piknik v Humber River, kot običajno vsako leto. Odziv letošnjega vabila na piknik pa ni bil le običajen pač pa naravnost sijajen. Še nikdar se slovenska naselbina ni pokazala tako složna in lahko rečemo s par izjemami, tako zavedna visokega gesla: V slogi je moč. Veselja, zabave in tudi postrežbe ni manjkalo. Tamburaši so podžigali pete, pevci pa razveseljevali srce. Naša naselbina je mala in še mlada. Komaj deset družin je doslje in malo več kot sto samcev, ki imajo večinoma družine v stari domovini. Imamo dvoje društev in sicer S. N. P. J. in K. S. K. J.

Obe društvi krasno napredujeta in če bo sloga vladala še v bodoče kot doslej, v doglednem času ko se bodo družine izpolnile, bo Slovencem treba misliti na prepotrebno versko in izobraževalno ognjišče, česar nam sedaj tako primanjkuje. Med letom smo priredili par predstav in plesnih zabav; toda takrat nismo opazili, one zavednosti kot na poslednjem pikniku. Upamo, da v bodoče bode tudi v takih slučajih boljše, ker le ob takih prilikah se snidemo raztreseni kot smo v tem obširnem mestu. Pustimo strankarstvo v Jugoslaviji. Mi si podajmo bratsko roke in v medsebojni slogi postavimo sebi in našim mladim novo Jugoslavijo v prekrasni Kanadi.

Želim, da bi se kmalu sešli zopet pri skupni bratski zabavi.

Pozdra vsem Slovencem in Slovenkam tostran in onostran meja.

Eden navzočih.

KJE SE NAHAJA moj brat ALEKSANDER BOGORIČ, o katerem nisem slišal že osemnajst let. Zadnjič je bival na Rankin. — Kdor ve kaj o njem, naj mi sporoči njegov naslov ali naj se pa sam oglasi. — **F. Misller, Buenos Aires, Calle San Martin No. 666, R. Argentina, South America.**

NAPRODAJ JE
v DOSEČI VASI pri Žužembergu na Dolenskem, krasno posestvo, ki je takole razdeljeno:

njive	2 ha 23 a 64 m
travniki	20 a 46 m
vinograd	5 a 86 m
pašniki	1 ha 26 a 95 m
gozdi	1 ha 80 a 66 m
stavbišče	3 a 13 m

Za pojasnila pišite na:
J. Tomšič,
243 Vaverly Ave., Trinidad, Colo.
(3x 9—11)

ZASTAVE
SVILENE AMERIŠKE, SLOVENSKE IN HRVAŠKE
REGALIJE, PREKORAMNICE, TROBOJNICE, ZNAKE, UNIFORME ITD
Sigurno 25% ceneje kot drugod.
VICTOR NAVINŠEK,
321 GREEVE ST, CONEMAUGH, PA.

Novice iz Slovenije.

Zakaj je šel Fran Ulčar v smrt.

Mladi Slovenec Fran Ulčar, ki je 24. junija zjutraj izvršil samomor pod vlakom, je zapustil poslovilno pismo svojemu dekletu Tonki Jan. V pismu pravi, da bo Tonko ljubil do groba in da je grešil v svoji ljubezni. Samomor je izvršil zato, ker je bil lpubosumen na Tonko in jo je razjezil z izjavo, da se bo oženil z drugo. Tonke noče napraviti nesrečne in zato bo izvršil samomor prej, predno bo pismo prejela.

V pismu pravi, da noče, da bi še Tonka prišla v nesrečo in da gre v smrt zaradi svojega nesrečnaga življenja in nesrečne ljubezni V pismu ne pove pozitivno, zakaj je prav za prav sklenil izvršiti samomor. Tonka Jan izpoveduje, da se je v noči pred samomorom sprehajala z Ulčarjem, ki ji je rekel: "Glej, sedaj je mesečina in nikdar več ne bova skupaj hodila v mesečini. To je poslednja noč, ko sem s teboj".

Zagonetna smrt mladega Slovenca je torej ostala v podrobnonosti nerazjasnjena.

Pogreb ponesrečenega Josipa Nemca.

Iz Vač pišejo: 24. junija so pokopali na Vačah pri Litiji 19-letnega Josipa Nemca, ki se je ubil popoldne na hotiškem ovinku. Posestnici Pavlihovi iz Hotiča se je splašil konj, ki je zdirjal z vozom po cesti. Da se obvaruje pred nesrečo je skočil Nemec z drvečega voza, pri tem pa je tako nesrečno padel, da se je zaletel z glavo v obcestno ograjo in si je razbil glavo.

Ranjki je bil zadnji potomec stare Globodolnikove kmetije. Starši so mu pomrli v rani mladosti, za njimi pa 2 brata in sestra. Mladenič je kljub svoji mladoletnosti sam upravljal obširno kmetijo.

Smrtna nezgoda kolesarja pri Turjaku.

Kmečki ljudje, ki so se 24. junija zjutraj žurili na postajo v Škofljico so kake 3 km od Turjaka v smeri proti Pijavi gorici opazili na glavni cesti v jarku nepremično ležati mladega praznično oblečenega kolesarja, ki je pri nogah imel prav malo pokvarejno novo, lahko dirkalno kolo. Sprva so mislili, da je mogoče kolesar zaspal, toda kmalu so presenečeni ugotovili, da je mrtev in da ima na levi strani nad očesom močno zevajočo rano. Z naglico se je po Turjaku in bližnjih vaseh razširila vest o smrtni nezgodi neznanega mladega kolesarja, katerega mimoidoči niso mogli spoznati.

Vest o nesreči je prišla tudi v vas Gomišče pri Grosupljem. To vest je družina Grudnova sprejela z veliko bojaznijo. Slutili so domači, da se je najbrže ponesrečil 27-letni, oženjeni Ivan Gruden, ki je bil uslužben pri ljubljanski tvrdki z barvami Stane Derganc ter je dnevno po končanem delu hodil domov.

Ivan Gruden, ki je bil jako marljiv, vesten in v barvarski stroki izvežban uslužbenec, je kupil 22. junija sportno kolo. 23. jun. okoli 4. se je po opravkih odpeljal z doma proti Turjaku. Okoli 22. je zapuščal Turjak ter se napotil proti Pijavi gorici. Privozil je na ravno cesto, kjer ni nikakih ovinkov in sepentin, a nesreča je hotela, da mu je prvo kolo preveč spodrsnilo proti obcestnemu jarku. Na mestu se nahaja strmo cestno bobočje. Najbrž v zagonu, da še pravočasno krene s kolesom na cesto, je naglo zavil, a pri tem je izgubil ravnotežje ter z glavo z vso močjo zadel ob cestni kamen. Nezavesten je moral obležati. Pozneje je najbrž zaradi izkrvavitve nastopila smrt. Cesta od Turjaka proti Pijavi gorici je ponoči zelo malo frekventirana, zato je umevno, da ponesrečencu ni mogel nihče nuditi prve pomoči.

Huda nesreča strojevodje.

Presrečen, ker je njegov edini sin Franci s prav dobrim uspehom prestal maturo na realki, je 25. junija ob 9. odpeljal strojevodja državne železnice Lojze Gnezda, ki stanuje v mestni hiši za aretilerijsko vojašnico, svoj brzovlak proti Zagrebu.

Ko je vozil iz postaje Rajhenburg okrog 10.40 se je na stroju najbrže nekaj pokvarilo in je zato zlezel na lokomotivo. Kakih 80 m izven postaje ga je zagrabil ob progi stoječi padokaz in ga vrgel na tla, da je na mestu obležal. Brzovlak je kurjač takoj ustavil, neki švicarski zdravnik, ki se je slučajno vozil z brzovlakom, pa je takoj priskočil ponesrečencu na pomoč ter se je z največjo skrbjo zavzel zanj in ga obvezal, da so onesveščenega lahko takoj naložili nazaj na vlak in odpeljali v Zakladno bolnico v Zagrebu, kamor ga je spremil tudi dobrosrčni tuji zdravnik.

POZDRAV!

Pred odhodom v staro domovino, pozdravljamo vse naše znance in prijatelje, v New Yorku in Brooklynu. Zahvalimo se vsem, ki so nas pred odhodom obiskali, posebno pa onim, ki so nas spremili na parnik "Ile de France".

Vsem, ki potujejo v stari kraj ali nazaj, pa najtopleje priporočam Sakser State Bank, ki je edina slovenska banka v New Yorku, uradnikom se tem-potom najsrčnejše zahvaljujemo za prijaznost in postrežbo ter krasno kabino na parniku. Kdorkoli ima kaj opravka v denarnih zadevah ali pošiljanju denarja, naj se obrne na omenjeno banko, ker mu za malo pristojbino vse uredijo, bodisi tukaj ali v starem kraju. Dvajset let smo se posluževali te banke, ter se je bomo še tudi nadalje, kar je gotovo najboljše spričevalo za vestno in pošteno poslovarje.

Končno še enkrat pozdravljava vse najine hčere, njih može in otroke ter kličeva: srčni Bog vas živi!

Frank, Margaret in Josephine Lutršek.

SEZNAM VSEH ŽIVIH STVARI

Pruska akademija znanosti namerava izdati popis vseh organizem, ki živijo na zemlji. Njih število cenijo na 750,000 do 1,000,000. Celotno delo bi obsegalo 500 knjig po 1000 strani in bi ga po vsej priliki pisali celih 750 let.

Pošljite nam
$1
in mi vam bomo pošiljali
2 meseca
"Glas Naroda"
in prepričani smo, da boste potem
stalni naročnik.

Peter Zgaga

Mož in žena sa sedela pri mizi. Oba odločna. Oba sta se strašno grdo gledala.

— Nocoj bom pa šla ven — je rekla ona.

On je udaril po mizi in rekel:

— Nikamor ne boš šla!

— Pa bom šla, — je siknila in že prijemala za kastrolo na peči, kar ni pomenjalo nič dobrega.

Možiček je nekoliko pomislil ter še enkrat lopnil po mizi rekoč:

— Nocoj pa hočem biti sam. Kar poberi se! Najmanj do enajstih ali dvanajstih mi ne hodi domov.

Ona je vstala in šla.

— Ha, zdaj sem ji pa pokazal, kdo je gospodar v hiši, — je pomislil možic zadovoljen.

*

Zdravnik je rekel staremu pijančku:

— Po mojem mnenju, vi pijete preveč.

— Motite se, gospod zdravnik. Jaz ne pijem po vašem mnenju, jaz pijem po mojem mnenju.

*

Fant in dekle sta se izprehajala po parku. V temnem grmičevju je opazil skrito klopico ter povabil svojo spremljevalko:

— Tako krasen večer je. Na nebu je vse polno zvezd in mesec je med njimi ko turški paša. Sediva malo in malo pokramljajva.

— Ah, — je vzdihnila.

— Zakaj vzdihujete?

— Rajše ne, že vsaj nocoj ne.

— Zakaj pa ne?

— Nahod bi dobili.

— Nahoda se pa res ne bojim. Saj nisem vroč in tudi zebe me ne.

— Vem, toda jaz sem nahodna.

*

Časopisje poroča z velikimi začudenjem, da se je v Čikagi sod žganja v vodo izpremenil.

Pred prohibicijo bi bilo to res nekaj čudnega.

Toda v časih prohibicije je to vsakdanja stvar.

*

Takoj po poroki je prišlo razočaranje.

— To je pa čudno, — je rekla ona, ki je brskala po njegovem kovčku, — pa si mi pred poroko rekel, da imaš dvanajst srajc.

— Saj sem jih imel.

— No, kje pa so?

— Ja — se je glasil odgovor, — so bile vse že malo obrabljene in strgane takorekoč in sem jih moral enajst razparati, da sem dvanajsto zaflikal.

*

Mati je bila v kuhinji, hči pa v vrtni lopi. Hčeri je delal tovarišijo čeden, toda drzen fant.

Naenkrat je hči pribežala v kuhinjo.

Vsa zaripla in razmršenih las.

— Za božjo voljo, kaj pa je? — jo je vprašala mati.

— Oh, ti moški, — je tarnala, — veš kaj, poljubiti me je hotel.

— O ti nesrečni otrok! Zakaj pa mene nisi poklicala?

— Saj sem te hotela, toda komaj sem odprla usta, mi je začel strašno groziti.

— S čim ti je grozil? Kako ti je grozil?

— Oh, strašuo! Če pa mater pokličeš, — je rekel, te nikdar več ne bom skušal poljubiti.

*

Otroka sta se prepirala.

In je rekla deklica:

— Nak, pa že ni tako.

Fantiček jo je pa zavrnil:

— Jaz ti pa rečem, da je tako. Kajti mama pravi, da je tako. In če mama enkrat pravi, da je tako, je tako, četudi ni tako.

*

Žena je rekla svojemu možu:

— Dosti stvari imam, o katerih bi rada govorila s teboj.

Mož se je zamislil in odvrnil:

— To je pa čudno. Ponavadi govoriš z menoj le o takih stvareh, ki jih nimaš.

*

— Oh, gospodična, — je tarnal mladi moški, — vi ne veste, kako hrepenenim po mirnem in udobnem domu.

— Saj ste vendar poročeni, — ga je zavrnila.

— Saj baš zato, ker sem poročen, hrepenim po mirnem in udobnem domu.

KRATKA DNEVNA ZGODBA

IKARUS:

NEIZOBRAŽEN ČLOVEK

Kodroslasa Kitty je imela bratranca, kateremu na čast je pridedil njen papa, komercijalni svetnik, veliko slavnost. Bratranec je bil postal čez noč slaven mož, časopisje je bilo polno njegove hvale in v vseh ilustracijah je bilo videti njegovo sliko. Posrečilo se mu je, da je našel popolnoma novo metodo za izračunanje zračnih sfer ali nekaj podobnega in to je bilo velikega pomena za zvezdoznance, kakor so trdili učenjaki.

Zbližal je bil tako rekoč solnce in zemljo in vsi so domnevali, da bo razkril tudi poslednjo skrivnost zračne plasti, ki obdaja našo zemljo. Kitty je z zanimanjem prečitala vse članke, čeprav jih ni razumela, in morda ji je prav zato še bolj imponiral.

Naučila se je bila nekaj stavkov na pamet in jih ponavljala ves večer, ko je predstavljala mladega učenjaka, ki je bil videti prav boječ, svojim odličnim gotom.

Po večerji je Kitty povabila bratranca v sosednjo sobo k črni kavi. Tam so bile njena prijateljica Charlie in Henry. Kitty, Lony, Charlie in Henry so sloveli kot izborni igrači tenisa. Tudi v ostalem so bili pravi povojni tipi.

Vonj po črni kavi in dim cigaret se je širil po sobi. Jeli so kramljati.

Henry je začel z mladim učenjakom razgovor o nebu in zvezdah in mladi profesor je jecljaje odgovarjal na vsa vprašanja.

Kmalu je nastal molk. Slavni bratranec si je popravil naočnike in boječe pogledal Kitty, ki mu je z prekrižanimi nogami sedela nasproti.

Kitty se mu je nasmehnila in ga s strani koketno pogledala. — Zdajci pa se je zdrznila in ga vprašala, ali pozna božansko Suzano.

Učenjak je odkimal in tedaj se je oglasila Lony.

"To je vendar ena izmed največjih zvezd na svetu!"

Bratranec jo je začudeno pogledal in vprašal:

"Na katerem delu neba naj bi bila ta zvezda?"

Henry se je zasmejal: "Na nebu tenisa!"

Bratranca je obšla še hujša zadrega.

"Toda o Mistinguetti ste gotovo že oslišali?" ga je vprašal Charlie.

In ko je bratranec tudi to vprašanje zanikal, je Kitty začudeno dejala:

"Mistinguete ne poznaš, bratranec?

—"Njena slika je bila vendar na tisti strani zadnje ilustricije kakor tvoja'.'

Bratranec se je v zadregi nasmehnil:

"Kaj pa je ona?"

Henry je odložil cigareto in z zaničljivim glasom pojasnil:

"Ona je najboljša francoska šansonetka! Krasne noge ima! Vsa očarljiva je!"

"Ničesar še nisem slišal o njej!" je dejal bratranec. Charlie se je sklonil k Lony in ji šepnil na uho:

"In kaj takega je mogoče na tem svetu!"

Tedaj je postala Kitty nejevoljna, zakaj videla je, kako se njeni prijatelji smejejo slavnemu bratrancu. V svoji razdraženosti mu je dejala:

"Gospod profesor, ali se ne bojite, da bi izgubili svojo vitko linijo? Plesati bi morali vsak dan vsaj po dve uri charleston!" Mladi učenjak je zardel. Charlie mu je hotel pomagati iz zadrege in je rekel:

"Kasneje pride Rappe s svojim saksofonom."

Bratranec je vprašal:

"Rappe, kdo je to?"

Kitty je oblila rdečica. "Rappea ne poznaš ? O, moj Bog! Nu, ne jezi se. Potem bo prišel tudi Honore, poklicni plesalec. Zelo zabaven človek je in še slavnejši od tebe. Zaljubljena sem vanj do ušes! Plesala bom z njim, pa boš lahko videl, kako se pleše cahrleston!"

Bratranec jo je tiho vprašal:

"Kako je temu možu ime?"

Lony ga je ogorčeno pogledala.

"Za Boga, ali res še niste ničesar čuli o Honoreju, kralju charlestona?"

Bratranec je začudeno zmajal z glavo.

Charlie je stopil h Kitty in ji zašepetal: "Ne bodi huda, Kitty, tako smešno se mi vidi vse to! Toliko si vedela povedati o slavnemu bratrancu in sedaj se je izkazalo, da je popolnoma neizobražen človek!"

Iz dvorane so se začuli zvoki glasbe in mlada četvorica je odhitela v dvorano. Bratranec je ostal sam.

Žalostno je gledal mladi učenjak za njimi in nehote mislil na Honoreja, kralja charlestona, ki je bila Kitty zaljubljena vanj.

"Čudno! Človek si domišlja, da je spoznal vse svetove, a mahoma se mu odkrije nov svet, ki mu je popolnoma tuj.

Zamišljeno je gledal na stol, kjer je še pred nekaj trenutki sedela kodrolasa Kitty.

Globoko je vzdihnil, počasi vstal in poklical slugo, da mu prinese površnik in klobuk.

*

Vse ga je bolelo in ni mogel jesti.

Mr. Stanley Jonicke, Brooklyn, N. Y. nam pove čudovito zgodbo, kako se mu je zdravje izboljšalo. Zgodba je sledeča in čitajte jo do zadnje besede: "Predno sem začel jemati Nuga-Tone nisem mogel jesti in vse me je bolelo, tudi me je peklo v želodcu. Vzel sem eno steklenico Nuga-Tone in sedaj se počutim dobro in izgledam izvrstno. Zredil sem se za 6 funtov in mislim, da je Nuga-Tone čudovito zdravilo. Jaz bom priporočal Nuga-Tone vsem, in se vam zahvalim za to izvrstno zdravilo."

Več kot miljon mož in žena je vživalo Nuga-Tone, in ako bi jih vprašali, bi vam povedali isto. Nuga-Tone je izvrstno zdravilo za slab apetit, in plinom želodca, oslabele živce, nerednosti ledvic, jeter in mehurja, glavobola, izgubo moči in spanja, splošno oslabelost in slično. Poskusite Nuga-Tone in kmalu bodete opazili izpremembo. Kupite ga lahko v trgovinah z zdravili. Ako ga vaš trgovec nima v zalogi, mu recite naj vam ga naroči od zalagatelja z zdravili.

—Adv.

Koncem junija t. l. bomo prvič pripisali vlogam pri nas obresti za pol leta po

4½%

Ker bomo obrestovali vloge, ki jih prejmemo do vštevši 12. julija t. l. že od prvega julija naprej, vabimo zlasti one rojake, ki še nimajo naše vložne knjižice, da si jo preskrbe tekom te ugodne prilike. Nadaljnje vloge se obrestujejo od prvega v mesecu po vlogi.

Varnost denarja je vsakemu zagotovljena, naša postrežba je v popolno zadovoljnost posameznikov.

Sakser State Bank

82 Cortlandt Street New York, N. Y.

ZAČEL JE IZHAJATI NA ZADNJI STRANI NAŠEGA LISTA ROMAN

MLADA LJUBEZEN

Čitatelji že dolgo niso čitali kaj tako lepega, iskrenega in prisrčnega.

Kdor naroči "Glas Naroda" do 15. JULIJA mu pošljemo vse številke od prvega dne naprej, da ne bo zgrešil krasnega romana.

NOVO RAČUNALO

Malokdo je že opazil, da je človeško oko nesposobno pregledati večje število enakih predmetov, če ležijo v vrsti drug za drugim. Otroci in marsikakšna primitivna ljudstva vidijo na ta način le dva predmeta in tudi civilizirani človek jih s težavo na prvi pogled pregleda več nego tri. Na tem dejstvu sloni, če so pisali Rimljani svoja števila 4, 40, 400; IV, XL, CD in ne: IIII, XXXX, CCCC. Isto tako vstavljamo mi pri številkih z več ničlami pike in vejice, ker jih drugače ne bi mogli hitro prebrati, n. pr.: 10,000, 1,000,000 itd. Sedaj so začeli upoštevati to dejstvo tudi pri nazornem pouku računstva. Nemški profesor Lay je zavrgel staro računalo ,ki je sestavljeno iz vrst enakih kroglic in je namesto tega izdelal novo računalo, pri katerem nadomeščajo po eni strani belo in po drugi rdeče pobarvane ploščice, ki jih zavrtiš s preprostim prejemom, da se ti takojp pokažejo v barvi, ki si jo želiš. Če stoje ploščice vodoravno, so seveda praktično nevidne. Novo računalo, ki ga pe izpopolnil prof. Bonatta v Bolcanu, uporabljajo že v Italiji, na Švicarskem in na Madžarskem in baje se po njem učenci veliko hitreje in uspešneje nauče vseh osnovnih računskih operacij.

†

NAZNANILO IN ZAHVALA.

S tužnim srcem naznajamo vsem sorodnikom in prijateljem, da je moj ljubi soprog oziroma oče

JOHN BROJAN

po kratki in mučni bolezni dne 23. junija 1929 v starosti 43 let v Gospodu zaspal.

Lepa hvala vsem sorodnikom in prijateljem za darovane vence.

Hvala vsem tistim, ki so ga prišli obiskat k mrtvaškemu odru ter so čuli oh njem.

Lepa hvala vsem, ki so ga spremili k zadnjemu počitku do njegove tuje grude.

Žalujoči ostali:

Alojzija Brojan, soproga.
Frances, Lilijana, hčerki.
Valentin Brojan, brat.
Frank in **Peter Brojan**, strica.
Frank, Ignac in **Ana Mušič**, bratranci.

In sorodniki v Pennsylvaniji.

MATI Z DETETOM

Te dni so skušali na Dunaju dognati, katera mati z otrokom je najlepša. Prvo nagrado sta dobila žena in otrok slavnega opernega tenorja Leona Slezaka, ki ju vidite na sliki.

Za matere in gospodinje

J. P.:

Preobrat v kuhinji.

Koristna spoznanja, pridobljena po znanstvu in izkustvu, prihajajo le polagoma do splošne veljave in uporabe pri ljudstvu; a predno se pri njem udomači nekaj novega in dobrega, se pojavlja na obzorju že drugo in še boljše. Ljudstvo je namreč prav nezaupljivo napram vsem novostim in zlasti onim, katerih korist mu ni takoj očita in katere ne laskajo in ne ugajajo nagonom posameznika, tako da se vedno raje drži svojih starih običajev in nazorov.

Treba je torej precejšnjega truda, spretnosti, in prav izrednih sredstev ali pa celo kake večje oz. višje sile, da sleče ljudem prislovično železno srajco, ono staro navado, ki so jo podedovali po prednikih, na katere so učinkovale še povsem različne in posebne okolnosti, o katerih sedaj morda ni najti ne duha ne sluha več. Sicer je ta trdovratnost starih običajev le hvalevredna lastnost. ker obvaruje množico na srečo tudi mnogih razočaranj, kakor jih le doživljajo tolikokrat posamezniki brez zadostne razsodnosti.

Vendar ovira taka ljudska trdovratnost prav očito vsakršen napredek; to nam jasno spričujejo na primer, prav nezadovoljivi in malenkostni uspehi dolgotrajne borbe zoper alkoholizem oziroma pijančevanje, kar lahko opazujemo povsod. Koliko časa in truda bo še treba, da se res iztrebi med ljudstvom vsaj oni sodobni predsodek: opojna pijača ima krepilno moč! Pa da bi vsaj naš pomladek rešili pogubnih vplivov in krutih posledic najhujšega zla naše dobe A doslej se niso niti naobraženci toliko preobrnili, da bi o priložnostih ne dajali najslabši vzgled mlajšim, ki jih pridno opazujejo, ne malo číslajo in preradi posnemajo.

A če je človeštvo glede pijače marsikje preveč zabredlo na kriva pota, s katerih se ne da več zlepa odvrniti, je tudi glede svoje običajne hrane zašlo nekam v stran, od koder mora čim prej kreniti na pravilni tir, ki ga veda in razum začrtavata. To velja na splošno ne samo za meščane predvsem radi preobile močne hrane, ampak tudi za podeželsko prebivalstvo, ki se tudi po svoji nevednosti in krivdi večinoma neprimerno in celo pomanjkljivo prehranjuje. Potrebni in pravilni preobrat v kuhinji poztaja tako posebna kulturna in socijalna naloga, ki kaže, da jo bo lažje in morda tudi hitreje izvršiti, ker se najbrže ž njo ne zadevlje tako često ob človeški egoizem kakor pri pijači, dasi primanjkuje tudi na tem polju potrebnega zanimanja in zadostne podjetnosti za kak zdrav preobrat.

Vendar, če nas nekateri pojavi ne varajo, opažamo že sedaj nekaj preobrata v domači kuhinji v zmislu novejših zdravstvenih navodil. Saj ni dolgo, odkar so še zdravniki naročali čim več mleka otrokom, bolnikom le krepilne juhe, a ostalim le mesne in mastne hrane, češ vse drugo je pretežko, rastlinska jedila niso redilna, malo prebavljiva itd.; nasprotno mnenje posameznikov ni obveljalo nikjer, a vegetarijanci so še posebej odbijali, ker so svoje pretirane in enostranske nazore zastopali sami čudaki. Ko nas je pa usoda zagrnila s svetovno vojno in ni bilo več kaj izbirati vsled splošnega primanjkovanja hrane, dogodilo se je takrat čisto nehote in prav po višji sili razmer, da so se izvršili glede prehranjevanja ljudstva nekaki preizkusi v tako obširnem obsegu kakor še nikdar poprej. Med mnogim gorjem je preostalo zatem obilo poučnih posledic za vsakogar in izmed teh je bila najboljša pač ta, da je prišlo poljedelstvo zopet do svoje zaslužene in popolne veljave; to se je namreč izkazalo toli koristno in potrebno, da bi ne smel več nihče zlepa pozabiti, komu se ima zahvaliti če dandanašnji za vse, kar je rešil iz onega groznega pomora in pokolja, bodisi obstanek ali življenje ter zlasti zdravje: a kdor se tega ne spominja več, pač ni slutil, kaj je čakalo Evropo ob koncu svetovne vojne a tak način je vojna sila nenadno priborila rastlinstvu zopet ono vrednost, ki mu resnično pripada, ko je sijajno dokazala, da je rastlina prvotna, temeljna in prava hrana ne samo živali ampak tudi človeku, da je ona nevsahljivi izvor vsega blagra, kar ga božje solnce milostno in neprestano podeljuje vsej naši mrzli zemlji, ko se njegova ogromna svetlobna energija prav potom rastlinstva spreminja v ostale življenske moči. A če je preenostranski napredek našega kulturnega razvoja zakrivil, da je človeštvo, žal, že skoraj pozabilo na te očite osnovne pogoje svojega obstanka, nam je radodarna priroda ohranila še po vrtih in poljih toli bogato izbiro primerne in tudi okusne hrane, da jo naše spoznanje sedaj prav sili uporabljati v najširši meri. In tako stopa povrtnina zlasti še kot neizčrpni izvor doslej nepoznanih, a za razvoj in zdravje človeka in živali najpotrebnejših vitaminov z ostalimi svojmii dopolnili vred kot važen činitelj naše hrane zmagonosno v ospredje iz preziranega ozadja.

Pa še néka druga "sila' je priskočila tudi nepričakovano v enaki smeri pri ženstvu v pomoč, ko je sama muhasta božica moda ubrala vsaj začasno poti, ki se ne križajo s poti higijene, kajti predpisana in mikavna sloka črta ženske je postala dosegljiva predvsem potom kuhinje. Ženske so se zbale mastnih in močnatih jedi, ki redijo oziroma vzdržujejo tolščo. To se je najprvo pokazalo v Ameriki, ko je zdravnica L. Peters prav učinkovito znala opozoriti svoj poslušni spol, da je od hrane odvisna tudi njega telesna lepota! In res, vse, vse so jo takoj ubogale in poleg telesnega gibanja so se začele postiti in zanimati za pozabljeno kuhinjo in izbirati jedi med manje redilnimi poljskimi pridelki, a posnemal jih je seveda kmalu ostali enski svet. Od tod izhaja torej nekaj izdatnih reform ne le pri ženski obleki, ampak tudi v domači kuhinji, kar gotovo ne bo v škodo človeštvu, dasi so pretiravanja zahtevala že nekaj žrtev, kakor sploh vsaka dobra stvar. In splošnost uvideva sedaj oziroma je vsaj bolj dovzetna za svarilo zdravnikov, da obilna pretečna, mesna, mastna in prezačinjena hrana poleg ostalih kulturnih naslad in nadlog prav razkraja nam zdravje, kar lahko povzroča celo vrsto zavratnih obolenj in slabosti in sicer v vseh dobah, prej ali slej, od otroških let do prezgodnje starosti.

Dovolj razloga torej, da se po možnosti izogibljemo toliko običajnih jedi, ki vsebujejo le obilo tolšče, beljakovin in sladkorja in rabijo preveč kuhinjske soli, a nas zalagajo s kvarnimi kislinami in lindrami ter potom prelahnega prebavljanja ulenijo črevo in po vrhu še obremenjajo srce, obisti in jetra; povrnimo se raje kolikor možno k rastlinski hrani, ki nam daje iste temeljne in potrebne snovi in sicer v manjši a še zadostni meri poleg prepotrebnih vitaminov in koristnih rudninskih soli z apnom vred.

Kuhanje, ki je postalo skoraj že potranska skrb gospodinje. da ga je tudi sama dekla po vsakdanjem zastarelem kopitu odpravljala, to važno opravilo naj stopa zopet prenovljeno v ospredje gospodinjstva. Na je ne slovi le ona kuharica, ki ume sestavljati cele tortne stavbe, najpikantnejše omake in pestre zmrzline, ampak raje tista, ki iz priprostih vrtnin pripravlja raznolično in povrhu okusno jelo. Tudi kuhinjska umetnost napreduje in ni še dosegla svojega vrhunca; francoski mojstri-kuharji poizvedujejo še sedaj po Dunaju za novostmi ki jih je potreba v vojni iztuhtala. In ker se je veliko nekdanjih predsodkov glede naše prehrane razblinilo, najdejo tudi zdravniki po družinah bolj poslušne pomočnice, ki niso več slepo zaverovane v same krepilne juhice ali likerje. Močnate in mesne zmesi niso več edina zaželjena niti poglavitna hrana tam, kjer prihajajo razne vrste sočivja, korenja, sadja, sadnih sokov poleg kislega mleka in ribjega olja na mizo. A najnovejšo prekucijo doživlja zelenjava, ki se daje kakor sadje zavživati tudi surova. Dokazano je namreč, da običajno kuhinjsko pripravljanje, zlasti s toploto, uničuje precejšen del raznih najžlahnejših vitaminov, ki se nahajajo v sveži zelenjavi. To spoznanje je privedlo do surove hrane, takozvane "Rohkost", ki je postala na Nemškem prav moderna in jo priporoča vse vprek kot edino zdravilno in rešilno sredstvo za mnoge bolezni in za bolehajoče človeštvo sploh, češ, saj se je človeštvo že dovolj zastrupljalo s kislinami, ki mu jih dovaja kuhana in mesna hrana namesto ostalih boljih snovi, ki se po dosedanjem kuhinjskem pripravljanju povsem uničujejo oziroma razgubljajo. To so zdravi nazori v novi struji, katero tudi zdravniki podpirajo, dasi je ne morejo kar na slepo priporočati in odobravati, ker prerada in preveč pretirava, ko na sploh zametuje vsako hrano, ki ni rastlinskega izvora, razven mleka in jajec ter ne dovoljuje uporabljati ogenj, da si po takem ne bi smeli niti speči kruha; toda človeštvo se je skozi tisočletja posluževalo ognja za razne načine prirejanja svoje hrane, da se pač te koristne navade gotovo ne odreče nikdar več. Zato je naravno, da ostanemo vsi tudi v bodoče pri peči in ognjišču in si raje uredimo takozvano mešano hrano, pri kateri pa zavzemlje surova hrana svoj precejšnji del, ki bo vsekakor moral biti izdatnejši, kako je bil dosedaj. Tudi je sama surova hrana preveč draga, ker ni izobilja v svežih in uporabnih pridelkih na domačem trgu, in ker državne meje silno ovirajo svobodni promet med deželami z različnim podnebjem; zraven tega se pa sočivje prav kmalu pokvari in lahko onesnaži z gnojem, zemljo, prahom ter še posebej pri pobiranju, prevažanju in shranjevanju v nezdravih skladiščih. Tudi so pridelki podvrženi množici vidnih in nevidnih zajedavcev, ki so večkrat človeku nevarni, tako da jih ne sme uživati v surovem stanju, dočim se kot kuhano jelo dado še dobro uporabljati. Slednjič je pa treba pri surovi hrani posebno skrbnega pripravljanja in to ni lahko pogoditi, ampak treba pravega učenja, razumevanja in zmisla. Niti ni sama surova hrana primerna za vsakogar, posebno za daljšo dobo ne, a nikakor ne za bolezni raznih vrst. Zato treba torej veščega in premišljenega nasveta vselej, ko kanimo poskusiti s čisto surovo hrano, da ne zabredemo mesto zaželjenega ozravljenja in okrepljenja v hujše in resne posledice. To velja zlasti za bolne na prebavilih, katerim ne kaže, da bi si nalagali s surovo hrano še težje breme.

Za surove jedi se pripravljajo, kakor rečeno, le sveže, prav sveže vrste sočivja in sadja, brez madežev in gnilob, skrbno očiščene posebno od vsake zunanje nesnage in morebitnih zajedavcev. Največja skrb gre sadju, ki je vsled sladkorja posebno lepljivo in se uživa po možnosti z olupki vred, ker so površne plasti navadno bogatejše na vitaminih; zato pa ne bi smelo sadje nikdar obležati v nesnažnih prostorih, vrečah, oziroma niti na zemlji ne na prahu, ter bi ga tudi ne smeli otipavati z nesnažnimi prsti. Kdor mora torej sadje kupovati, ne ve nikdar, koliki in kakšni nesnagi, je bilo prej izloženo! Enaka pretirana snažnost je potreb na tudi za zelenjavo, katero treba čim bolje izpirati v pitni vodi. Tudi zelenjave ne kaže uživati surove, vsaj dokler se ne prepričamo, da ni bila kdaj oblita z gnojnico. Taka higijenična ugibanja nam pokazujejo izredno vrednost lastnega vrta, ki jo pa zna ceniti navodno le oni ki vrta nima.

Kako se pripravlja in sestavlja surova hrana, naj pove nekaj receptov, ki so navedeni v kuhinji že danes in bodo še sledili. Tudi ni enoličnosti, niti preveč zabele, soli ali sladkorja potrebno. da so le snovi dobro zbrane, vse je pestro, okusno in tečno. Uporabljamo zgolj rastlinske jedi, ki lahko nadomeščajo razne kuhane jedi. Za lepivo rabimo pri tem mleko, jajce in med; z ozirom na nekatere prenosljive kravje bolezni pa ni priporočljivo uporabljati nezavreto mleko. Izmed obilice sadov omenjamo posebej orehe, lešnike in mandeljne, ki so razmeroma dragi, ker se premalo gojijo v naših krajih in t. tudi z ozirom na precejšnjo hranilno vrednost. Enako važno vlogo ima tudi posušeno sadje, ki postala neprecenljiv in bistven del nove hrane, poleg zdrobljenega in namočenega raznovrstnega zrnja, kakor je oves, riž, turščica itd. Posebno zdrav in razbljiv za surovo hrano je tudi paradižnik, ki ga že zdavnaj v južnih krajih surovega jedo v večjih množinah; na beograjski kliniki so pred kratkim opozorili na razna zdravilna svojstva tega sadu, kakor poročajo nemški znanstveni listi. Najzdravejšo kislino daje limonov sok, ki je tudi okusnejši kakor kis in mu pripisujejo posebno veljavo; le mimogrede bilježimo, da ve neki ameriški pisatelj celo poročati o čudapolnem vplivu limonovega soka na nesoglasja med zaljubljenci. Posebna prednost surove in rastlinske hrane je tudi v tem. da je zavžitna brze kuhinjske soli, kar je v zdravstvenem oziru velikega pomena. Znano je namreč, kako je kuhinjska sol škodljiva za nekatere bolezni, a tudi za zdravega ni vselej koristna. Zato pa vsebuje surova hrana, ki je ni vrela voda po nepotrebnem izlužila, razne drage rudninske soli, ki vtegnejo posebno koristiti pri nekaterih bolehnostih.

Glavna težava surove hrane je način njenega pripravljanja, ki ga treba prav proučiti po izkušenih navodilih. Znan je v tem oziru laški rek glede solate, ki zahteva, da ji daje olja razsipnež, soli modrijan kisa skopuh, a vse naj premeša norec. Temu primerno treba tudi za vse ostale surove jedi obilo izkustva in spretnosti. V ta namen kaže vzbujati večje zanimanje za rastlinsko hrano sploh in za surovo še posebej, da se širi razmerno z njenim velikim pomenom v zdravstvenem oziru moderno prirejanje zelenjave bodisi v sopari ali z mastjo, da se po možnosti ohranijo vitamini in soli, ali pa na surovo, ker so take nove in zdrave jedi velik pripomoček v domačem gospodinjstvu.

A koliko že zanemarjenih gredic in opuščenih vrtov bi lahko zopet ozelenelo okoli naših domov in hišic in koliko prekrižanih rok najde tam hvaležnega posla, a zraven še koliko prihranka pri trgovcu bi našle one najštevilnejše družine, ki imajo najmanj zemlje v predmestjih na razpolago, če bi se le resno in razumno poprijele gojenja zelenjave in sadja. Vsak tak trud se navadno bogato izplača, a nekaj pretegnenja zdravih udov navadno ne škoduje. Ponekod celo smatrajo vrtnarstvo za ženski polic in mu obetajo še lepo prihodnjost; gotovo bo še več uspeha pri tem, če napredujemo istočasno v kuhinji.

NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA"!

Mlada ljubezen.

ROMAN

Za Glas Naroda priredil G. P.

(Nadaljevanje.)

Vsa vesela je odpral Jakobina vrata.

— Tukaj! — je rekla. — Še čisto gorka so. Podvizajva se.

Silver pa ni hotel na noben način. Zatrjeval je, da ni prav nič lačen.

Gospodična je preveč ljubeznjiva ter on niti ne zasluži toliko dobrote....

— Molčite! To pogosto govorjenje vas utruja! — je odvrnila — Sedaj jejte hitro!

Obenem je odprla, ne da bi se brigala za ugovore prebivalca dupline jajce s koncem noža.

— Moj Bog! — je vzkliknila. — Sedaj pa sem pozabila sol! Takoj jo grem iskat k Pupoti!

On pa jo je zadržal za rokav ter rekel:

— Tega res ni treba, gospodična! Vi bi se le utrudili

Da pa ji zabrani oditi, ji je podal naslednjo, drzno izjavo:

— Jaz jem jajca celo rajše brez soli!

— Ali zares?

— Gotovo, gospodična!

— Dokažite mi torej!

Sedaj je bil ujet ter se je vdal v neizogibno. Povesil pa je oči ter jedel v zadregi ubogega vraga, kateremu streže kuharica, dočim je Jakobina držala z eno roko jajce, z drugo pa pomakala vanj skorjo kruha.

— Lahko bi prinesla s seboj posebno posodo za jajce, — je rekla, — kajti mi jih imamo dosti doma. Imela pa sem itak že preveč za nesti! Ali ste raditega hudi name?

— Ne, gospodična.

— Potem izpijte požirek vina! Prosim, kar iz steklenice. To rada gledam. Hočemo vidite, če res znate! Jaz sopiham ter vlečem iz steklenice, da bi človek mislil, da se bo razpočila, a vendar ne pride ničesar ven! Pokažite mi, kako napravite to! Ne? Potem moram iti po čašo!

Sedaj mu ni preostajalo ničesar drugega kot piti, in Jakobina se je čutila srečno, ko je slišala kolcanje vina po grlu malega prebivalca dupline.

— Bravo! Izvrstno! Vi me boste morali naučiti, kakorhitro boste zopet enkrat zdravi!

Nato je zopet vzela steklenico, jo zamašila ter postavila v kot. Nato pa je zavžila sama preostalo jajce, brez soli.

— Ej, to ni tako slabo, kot sem mislila! Seveda diši to neizmerno boljše tukaj v duplini, kot pa v krasno dekoriranih obednicah. Ah! — je zakričala naenkrat ter skočila živahno pokonci, — skoro bi bila pozabila na našo ubogo oslico!

Ne da bi pustila gospodarju časa, da jo vpraša, se je hitro odstranila iz dupline. Silver je čul niene hitre korake, ko je odšla po kamenih ter jo videl kmalu nato priti nazaj nekoliko brez sape, ko je nosila veliko košaro zelenjave v roki.

— Ali rada je korenje? — je vprašala.

Nato se je približala oslici ter ji ponudila različno sočivje.

Presenečeni prebivalec duplina se je vzraznal na komolcih.

— Kaj vse ste privlekla semkaj, gospodična?

— Iz sočivnega vrta mojega strica! Zeljnate glave niso letos preveč debele ter ne delajo Tutonu posebne časti!

Žival s svoje strani pa ni bila posebno izbirčna ter je hlastno požirala ponudeno krmo ter zrla pri tem na lepo neznanko, ki ga je še malo poprej obmetavala s kameni, a ga sedaj tako gostoljubno krmila. Požrešnost pa je zamorila vse filozofske misli in ko je bila gotova, je zarigala, kot da hoče reči:

— Še več!

— Mousu, ti se danes slabo vedeš! — ji je zaklical nen gospodar, ki je ležal na tleh.

In ko je še enkrat zmedeno pogledal v tla, je zamrmral Silver s komaj razumljivim glasom:

— Dovolite, gospodična, da se vam zahvalim v imenu obeh! Preveč dobri ste in če sem vas preje na travniku neprimerno sprejel, vas prosim sedaj odpuščanja!

— Ne govorite o tem! — je rekla Jakobina, ginjena do solz. — Jaz sem vam bila vse to dolžna ter bi se morala sramovati stopiti vam pred oči. Kljub temu pa mi morate odpustiti, če bom še nadaljevala s svojimi obiski. Upam, da bova postala še dobra prijatelja! Lahko noč, gospod Silver! Na svidenje jutri!

Podala mu je zaupno svojo fino, belo roko, katero je prisrčno stisnil in bilo je, kot da je ujela ta bela roka zadnje žarke solnca, kajti duplina se je že pričela temniti.

— Na svidenje, Mousu! — je rekla na to, ko je pogladila oslico po hrbtu.

In Jakobina je odšla počasi navzdol v vas, preko gore, že zavite v temo, dočim je zrla proti rožnatemu pramenu, katerega je pošiljalo zahajajoče solnce v zadnji pozdrav.

Medtem so se oglasili že večerni zvonovi. Bila je Pupota, ki je zvonila angeljsko češčenje v šupi, naslonjeni na cerkev, ki je nadomeščala zvonik, katerega je porušil plaz.

Nato pa se je spomnila mlada deklica molitve, katero ji je priporočil stric. Vsled tega je odšla na vrt župnišča, da natrga par rož ter jih položi na altar Device.

Nato je pokleknila, nekoliko vznemirjena radi vedno bolj rastoče teme, pred Madono ter izmolila iskrenega srca, svoj rožni venec. Pri tem pa je mislila pri vsaki deseti krogljici:

— Sveta Mati Božja, če bi že ne bil prav tako velik in tudi ne popolnoma pravih las!....

Silver pa je padel, potem ko ga zapustila Jakobina, v osvežujoče pokojno spanje.

Ko je napočilo jutro, je zopet odprl oči. Par minut je še ležal na svoji seneni postelji, ne da bi se premaknil, ne da bi mislil. Nato pa je čutil v možganih, kako se mu premikajo vstajajoče misli. Kako lepo in rožnato se mu je zdelo vse!

Otipal si je čelo ter se spomnil rane, katero je dobil. Nato se je spomnil gospodične Jakobine, njenih solza, njene ljubeznjive postrežbe, belih rok ter njenega nežnega glasu. Ali je bilo sploh mogoče, da je tako bogata, lepa deklica klečala pred njim na kolenih, pred njim, ubogim, zaničevanim gorskim prebivalcem. In da so mu njene duhteče, v čipke zavite roke izkazale čast, da so se pobrigale za njegovo krvavoče čelo? Ali je bila res ona, ki se je dotaknila tega sena in te surove suknje? Ali so res njeni krasni prsti ki so bili kot ustvarjeni, da se dotaknejo ptičjega perja, dejanski božali njegovo skromno oslico?

Silver ni zaupal svojemu spominu. To vendarr ni bilo mogoče, to je bil le blazen sum! Moral si je ogledati steklenico vina, ki je stala v kotu, jajčje lupine, ki so ležale poleg njegovega ležišča in odtise prstov, ki so ostali na vlažni zemlji ,da je mogel razumeti nepojmljivo.

Dnevna luč je prodrla v bivališče vodnika in preko megel doline se je prikazal v rmenem dnu vijoletni višek gore.

(Dalje prihodnjič.)

Tri ure spanja zadostuje.

Londonski novinarji so iztaknili nenavadnega moža, ki dela od zore do pozne noči že deset in desetletja ter si privošči samo tri ure spanja dnevno, a je pri tem svež kakor riba v vodi in nosi še v svojem 51. letu mladeniški obraz tridesetletnika.

Ta čudovita prikazen je gledališki strokovnjak B. Camplin Smith. Že dve desetletji spi samo po tri ure dnevno, dela pa šestnajst do sedemnajst ur in čas, ki ga drugi smrtniki potratimo s poleganjem, izpolni on s poslovnimi zadevami, ki se mu seveda obrestujejo kakor vsakemu marljivemu človeku. K njegovim trem uram spanja pa je treba prišteti še štiri do pet ur sprehajanja po vrtu, vendar tega časa ni mogoče šteti za počitek, ker se med tem sprehajanjem razgovarja z obiskovalci, sklepa z njimi pogodbe ali razmišlja o novih virih svojega podjetja.

Nekaj iz njegovega življenja.

Kaj je dalo Camplinu Smithu toliko odpornost, da mu zadoščajo samo tri ure spanja dnevno? Na to vprašanje odgovarja Camplin Smith takole:

Od rane mladosti sem bil vnet sportnik. Brcal sem žogo, bil sem vnet pristaš kriketa, tenisa in boksanja. Moja mladost je bila ovenčana celo s slavo tekača. 100 yardov sem pretekel v 9 sekundah. Tega mi sprva niso hoteli verjeti. Ko mi je bilo 21 let, je stavil postaran mož z menoj, da ne pretečem te razdalje niti v enajstih sekundah. Dobro, pa sva stavila. Vrgel sem klobuk z glave in se zapodil v dir z vso obleko, ki sem jo imel slučajno na sebi. Zmagal sem s takšno lahkoto, da je oni kar zijal.

Kaj je vzrok tej telesni in duševni krepčini? Jaz bi dejal, pravi Camplin Smith, da nekaj, na čemur trpe drugi ljudje, kar pa je meni neznano. To je nespečnost. Nikoli se ne čutim trudnega, nikoli zbitega. Tekom let sem se tako streniral, da mi ni hudo vstati ob nobeni uri. Vstajal sem najprej ob štirih, potem ob treh, sedaj pa vstajam po potrebi že ob dveh. Vstajanje mi ne povzroča nobenih muk in neprijetnosti. Svež sem kakor riba v vodi.

Ljudje se preveč negujemo.

Novinarji so vprašali Camplina Smitha kako je mogoče, da se pri tako kratkem spanju počuti zdravega? Dobili so v odgovor:

Po mojem se ljudje preveč negujejo in preveč spijo. Enkrat sem poskusil spati sedem ali osem ur. Zbolel sem in sem se vlačil po svetu več dni kakor senca. To, kar ljudje imenujejo spanje, navadno sploh ni spanje, ampak lenarenje, poleganje. Ne gre za kvantiteto spanja, ampak za kvaliteto. Glejte mož, ki spi tri ure na dan, se lahko popolnoma odpočije. V treh urah mojega počitka se odpočijeta duh in moje telo. Mišice so kakor mrtve, živci ne reagirajo na noben dražljaj, kosti leže kot brez življenja. Tudi spanje je umetnost svoje vrste in tisti, ki jo obvlada, se ohrani na višku moči do pozne starosti. Če lahko kaj svetujem, pravim: Spite realno, ne razmišljajte o ničemer ko ležete v posteljo, zatisnite oči, spite trdno in zbudite se čili! To je, vidite, vsa moja umetnost: trden spanec. In posledica njega je, da ne čutim danes, ko sem že v svojem 51. letu več nego trideset.

Brade, ki spadajo k poklicu.

Iz Oberammergaua na Bavarskem, kjer se vršijo znamenite pasijonske igre, poročajo, da ne vidiš tam moškega domačina in celo prav mladih fantov, ki ne bi nosile brade. Oberammergaučani se niso že več tednov obrili, čeprav jih to ne dela posebno lepe. Obrili pa se niso zato, ker si hočejo pripraviti že sedaj tiste polne brade, s katerimi bodo nastopili prihodnje leto v misijonskih igrah.

Izlet pod osebnim vodstvom

Ako niste še določili dneva odhoda na obisk sorodnikov v starem kraju, se odločite za

26. JULIJA, 1929

s parnikom

"ILE DE FRANCE"

francoske družbe. Ta je splošno poznan radi komodnosti, hitrosti ter uljudnosti in postrežbe.

Izlet bo vodil zopet osebno naš uradnik —

Mr. JOHN KREČIČ

Njegove izkušnje pri našem potniškem oddelku Vam jamčijo za udobnost in brezskrbno potovanje.

Za ta izlet pričakujemo velikega števila potnikov. Priporočamo torej vsakemu, da se čim prej oglasi in si tako zagotovi dober prostor.

Glede nabave potnih listov, vizejev, permitov itd. pišite na domačo

Sakser State Bank

82 Cortlandt Street New York, N. Y.

Kretanje Parnikov

— Shipping News —

11. julija:
Cleveland, Cherbourg, Hamburg

12. julia:
Paris, Havre
Vulcania, Trst (Izlet)
Lapland, Cherbourg, Antwerpen
Volendam, Boulogne sur Mer Rotterdam
Minnesota, Boulogne sur Mer

13. julija:
Hamburg, Cherbourg, Hamburg

15. julija:
Berengaria, Cherbourg

16 julija:
Karlsruhe, Boulogne sur Mer, Bremen
Rotterdam, Boulogne sur Mer, Rotterdam

17. julija:
President Roosevelt Cherbourg, Bremen

18. julija:
Stuttgart, Boulogne sur Mer, Bremen

19. julija:
France, Havre
Olympic, Cherbourg
Pennland, Cherbourg, Antwerpen

20. julija:
Minnetonka, Cherbourg
Albert Ballin, Cherbourg, Hamburg
Conte Biancamano, Napoli, Genova

23. julija:
Berlin, Cherbourg, Bremen

24. julija:
Mauretania, Cherbourg
George Washington, Cherbourg, Bremen

26. julija:
Ile de France, Havre (Glavni poletni izlet)
Homeric, Cherbourg
Bremen, Cherbourg, Bremen
New Amsterdam, Boulogne sur Mer
Roma, Napoli, Genova

27. julija:
Belgenland, Cherbourg, Antwerpen
St. Louis, Cherbourg, Hamburg
Leviathan, Cherbourg
Minnekahda, Boulogne sur Mer

31. julija:
Dresden, Cherbourg Bremen
America, Cherbourg, Bremen

1. Jesenski izlet, — sep. 6., "Ile de France".

2. Jesenski izlet, — okt. 18. "Ile de France"

Božični skupni izlet, — 6. dec., "Ile de France".

HOLLAND AMERICA LINE

POTUJTE UDOBNO
HITRA IN DIREKTNA VOŽNJA V
JUGOSLAVIJO
preko Boulogne-sur-Mer, FRANCIJA

Znižanje vožnja v III. razredu:
Od New Yorka do Ljubljane $198
in nazaj:
in vojni davek.

Potovanje s parniki Holland-America Line pomenja udobnost, domače razpoloženje, neprekosljivo kuhinjo in postrežbo. — Za podrobnosti vprašajte svojega lokalnega agenta ali —

HOLLAND AMERICA LINE
24 STATE ST., NEW YORK CITY

ZAPOVEDANA KOPEL

Poljsko notranje ministrstvo je odredilo, da se mora vsak državljan v republiki okopati najmanj enkrat mesečno. Odredba ne zadeva otrok do 10. leta in starcev od 65. leta dalje. Oblasti imajo strog ukaz, gledati na to, da se bo kopalna odredba izvrševala točno. Izdajale se bodo kopalne izkaznice.

6 DNI PREKO OCEANA

Najkrajša in najbolj ugodna pot za potovanje na ogromnih parnikih:
PARIS 12. julija; 2. augusta (Ob polnoči) (3 P. M.)
FRANCE 19. julija; 15. augusta (Ob polnoči)
ILE DE FRANCE 26. jul.; 20. aug. (7. P. M.)

Najkrajša pot po železnici. Vsakdo je v posebni kabini s vsemi modernimi udobnosti — Pijača in slavna francoska kuhinja. Izredno nizke cene.

Vprašajte kateregakoli pooblaščenega agenta ali

FRENCH LINE
19 STATE STREET
NEW YORK, N. Y.

Kako se potuje v stari kraj in nazaj v Ameriko.

Kdor je namenjen potovati v stari kraj, je potrebno, da je poučen o potnih listih, prtljagi in drugih stvareh. Vsled naše dolgoletne izkušnje Vam mi zamoremo dati najboljša pojasnila in priporočamo, vedno le prvovrstne brzoparnike.

Tudi nedržavljani zamorejo potovati v stari kraj, toda preskrbeti si morajo dovoljenje ali permit iz Washingtona, bodisi za eno leto ali 6 mesecev in se mora delati prošnjo vsaj en mesec pred odpotovanjem in to naravnost v Washington, D. C., na generalnega naselniškega komisarja.

Glasom odredbe, ki je stopila v veljavo 31. julija 1926 se nikomur več ne pošlje permit po pošti, ampak ga mora iti iskat vsak prosilec osebno, bodisi v najbližji naselniški urad ali pa ga dobi v New Yorku pred odpotovanjem, kakor kdo v prošnji zaprosi. Kdor potuje ven brez dovoljenja, potuje na svojo lastno odgovornost.

KAKO DOBITI SVOJCE IZ STAREGA KRAJA

Od prvega julija je v veljavi nova ameriška priseljeniška postava. Glasom te postave zamorejo ameriški državljani dobiti svoje žene in neporočene otroke izpod 21. leta ter ameriške državljanke svoje može s katerimi so bile pred 1. junijem 1928. leta poročene, izven kvote.

Jugoslovanska kvota znaša še vedno 671 priseljencev letno. Do polovice te kvote so upravičeni stariši ameriških državljanov, možje ameriških državljank, ki so se pa 1. junija 1928. leta poročili in poljedelci, oziroma žene in neporočeni otroci izpod 21. leta onih nedržavljanov, ki so bili postavno pripuščeni v to deželo za stalno bivanje tu. Vsi ti imajo prednost v kvoti, od ostalih sorodnikov kakor: bratov, sester, nečakov, nečakinj itd., ki spadajo v kvoto brez vsake prednosti v isti pa se ne sprejema nikakih prošenj za amerikanske vizeje.

SAKSER STATE BANK
82 CORTLANDT STREET
NEW YORK

STENSKI ZEMLJEVID ZA VSAKOGAR

Človek, ki čita liste, ne more in ne sme biti brez zemljevida. Poročila prihajajo iz raznih tako malih in oddaljenih točk, da je potrebno znanje zemljepisja, če hočete poročilo popolnoma razumeti. Po dolgotrajnem iskanju smo dobili STENSKI ZEMLJEVID, s katerim bomo brez dvoma ustregli našim čitateljem. Na zemljevidu so vsi deli sveta ter je dovolj velik, da zadosti vsem potrebam.

CENA
SAMO
$1.—
(Za Canado $1.20 s poštnino in carino vred.)
Poštnino plačamo mi in pošljemo zavarovano.

VELIK ZEMLJEVID JE POTREBEN V VSAKEM DOMU

Edinole veliki zemljevidi zadoščajo dnevnim potrebam. Če se morate posluževati atlasa, morate listati po njem in predno najdete, kar iščete, mine ponavadi dosti časa. Pred STENSKIM ZEMLJEVIDOM se pa lahko zbere cela družina in lahko razpravljajo o dnevnih vprašanjih. Na ZEMELJEVIDU lahko natančno ugotove, kje se je zgodila kaka nesreča, kje je porušil tornado, kam je dospel letalec itd. Tudi otroci potrebujejo ZEMLJEVID, ko se uče zemljepisja.

Naš STENSKI ZEMLJEVID je pravzaprav skupina zemljevidov. Ima šest strani, ki vsebujejo približno 6000 kvadratnih inčev. Dolg je 38, širok pa 25 inčev.

Dostikrat ste že čitali v časopisih ali knjigah o krajih, ki vam niso bili znani. Vaše zanimanje bi bilo dosti večje, če bi vedeli, kje se nahajajo. Z našim ZEMLJEVIDOM je pa tej potrebi ugodeno.

V TEJ SKUPINI ZEMLJEVIDOV SO:

Veliki in krasni zemljevid celega sveta in vseh kontinentov, tiskan v petih barvah.

Velik zemljevid Združenih držav, na katerem so vse železnice in ceste.

Nov zemljevid za paketno pošto in Vodnik po Združenih državah.

Zemljevidi Pacifičnega oceana, otočja in ameriške lastnine.

Opis dežel, mest, otokov, rek itd.

27 ZEMLJEVIDOV V STENSKEM ZEMLJEVIDU

Ne ozirajte se na to, če že imate zemljevid ali atlant, ta STENSKI ZEMLJEVID bo za vas velike važnosti. Ko ga boste en teden imeli, ga ne boste dali niti za pet dolarjev.

NAROČITE GA PRI:

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY 216 West 18th Street, New York